

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	wymienić cztery nazwy epoki umieścić Młodą Polskę w czasie	wyjaśnić etymologię czterech nazw epoki wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>dekadentyzm</i>, <i>filister</i>, „<i>sztuka dla sztuki</i>”	scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego	opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski	dokonać analizy wskazanych obrazów w kontekście epoki
3. Filozofia końca wieku	wymienić najważniejszych filozofów modernistycznych	wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera	podjąć dyskusję na temat filozofii Arthura Schopenhauera i Friedricha Nietzschego
4. i 5. U progu sztuki	wymienić dominujące kierunki w sztuce	scharakteryzować nowe kierunki w sztuce	scharakteryzować twórczość	dokonać analizy wybranych dzieł sztuki	wypowiedzieć się na temat muzyki przełomu wieków

nowoczesnej	modernistycznej	• zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	najważniejszych artystów modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	reprezentujących impresjonizm i symbolizm • opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX	• zreferować wpływ Konstantego Stanisławskiego na technikę gry aktorskiej
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wymienić nurty w sztuce, które znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze	• zdefiniować pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm, klasycyzm, naturalizm, synestezja</i>	• opisać wpływ nowych kierunków sztuki na literaturę	• omówić sposób zastosowania nowych kierunków sztuki w literaturze i dokonać jego analizy	• omówić zjawisko krytyki literackiej w okresie Młodej Polski
7. Francuscy poeci przekłęci – Charles Baudelaire	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne i omówić ich funkcję • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• sformułować tezę interpretacyjną • przedstawić symboliczne znaczenie padliny • omówić funkcję puenty wiersza • odnaleźć w wierszu motyw <i>vanita</i> i określić jego funkcję	• dokonać analizy językowej opisu padliny w wierszu • zinterpretować wymowę wiersza	• omówić konwencję turpistyczną w wierszu • porównać wiersz z obrazem Rembrandta <i>Rozplatany wół</i>
8. Francuscy poeci przekłęci – Arthur Rimbaud	• omówić treść wiersza • opisać sytuację liryczną	• wskazać w utworze środki językowe i określić ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną • odnaleźć w wierszu motyw <i>homo viator</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować przesłanie wiersza • wskazać elementy symboliczne i zinterpretować ich znaczenie	• podjąć dyskusję na temat archetypicznego obrazu dzieciństwa
9.	• omówić treść wiersza	• wyjaśnić na	• wymienić	• wskazać w utworze	• porównać poznane

Francuscy poeci przekleńci – Paul Verlaine	• określić typ liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	podstawie utworu, czym powinno charakteryzować się prawdziwe dzieło sztuki	elementy, jakich powinien wystrzegać się poeta modernistyczny	elementy impresjonistyczne	wcześniej koncepcje sztuki (sformułowane przez Arystotelesa, Horacego, Jana Kochanowskiego, Adama Mickiewicza) z koncepcją Paula Verlaine'a • wypowiedzieć się na temat muzyczności w poezji
10. Człowiek i człowieczeństwo w <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	• omówić treść utworu • wskazać narratora tekstu	• opisać przedstawione w utworze relacje pomiędzy kolonizatorami a mieszkańcami Afryki • przedstawić sylwetkę Kurtza i omówić jego przemianę	• wypowiedzieć się na podstawie utworu na temat okoliczności, w których dochodzi do głosu ciemna strona natury człowieka • zinterpretować komentarze Marlowa pod adresem Europejczyków	• dokonać analizy relacji pomiędzy Marlowem a Kurtzem • zaprezentować przedstawioną w utworze koncepcję ludzkiej natury	• przedstawić zdobyte informacje na temat Konga Belgijskiego • podjąć dyskusję na temat przedstawionej w utworze koncepcji ludzkiej natury
11. W stronę ciemności – <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada	• scharakteryzować Marlowa i Kurtza	• omówić przemianę Marlowa w kontekście rozmowy z narzeczoną Kurtza	• zinterpretować tytuł tekstu	• odnieść motyw katabazy do treści utworu • zinterpretować wyprawę Marlowa w sensie geograficznym, psychologicznym i moralnym	• wypowiedzieć się na podstawie informacji z różnych źródeł na temat konsekwencji kolonizacji • przygotować prezentację na temat motywu katabazy

					w literaturze i sztukach plastycznych
12. <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada jako utwór modernistyczny	• określić rodzaj narracji	• omówić kompozycję utworu • określić funkcję budowy szkatułkowej	• uzasadnić tezę, że <i>Jądro ciemności</i> jest opowiadaniem psychologicznym • omówić techniki zastosowane przy stworzeniu opisów natury	• zinterpretować symboliczne znaczenie mroku i światła w utworze	• odnieść znaczenie mroku i światła w utworze do tradycyjnych sposobów ich interpretacji
13. Konteksty i nawiązania – Julia Hartwig, <i>W jądrze ciemności</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić na podstawie wiersza doświadczenia ofiar i ograniczenia, którym one podlegały	• odnieść treść wiersza do <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada • zdefiniować charakter wypowiedzi podmiotu lirycznego	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu	• wypowiedzieć się na temat istoty zła przedstawionej w wierszu Julii Hartwig i opowiadaniu Josepha Conrada
14. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać cechy wspólne wiersza i filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadenski	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	• porównać wiersz Kazimierza Przerwy-Tetmajera z <i>Odą do młodości</i> Adama Mickiewicza
15.	• omówić treść wiersza	• wymienić oczekiwania	• wypowiedzieć się na	• zinterpretować puentę	• podjąć dyskusję na

Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schylek wieku</i>	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	ludzi odnośnie XX wieku wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	temat przedstawionej w wierszu roli artysty	wiersza porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	temat powtarzalności historii w kontekście omawianych utworów
16. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	uporządkować informacje zawarte w tekstach	przetworzyć informacje zawarte w tekstach	rozpoznać główne problemy w tekstach	sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów przedstawić i uzasadnić własne sądy	podjąć polemikę
17. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Evviva l'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	omówić treść wiersza wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	przedstawić na podstawie wiersza wizerunek młodopolskiego artysty wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję omówić sposób przedstawienia filistra	przedstawić system wartości młodopolskiego artysty na podstawie wiersza wskazać toposy i motywy wykorzystane w wierszu i określić ich funkcję wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą	zinterpretować funkcję tytułu i refrenu dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza	porównać koncepcje artysty: młodopolską i romantyczną
18. Inspiracja filozofią Arthura Schopenhauera w wierszu <i>Nie wierzę</i>	omówić treść wiersza wypowiedzieć się na temat podmiotu	wskazać w utworze środki stylistyczne omówić kompozycję wiersza	odnaleźć w wierszu elementy filozofii Arthura Schopenhauera	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych	omówić obraz Paula Gauguina <i>Skąd przyszliśmy? Kim jesteśmy? Dokąd</i>

w nic... Kazimierza Przerwy-Tetmajera	lirycznego utworu		• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu		idziemy?
19. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu • określić sytuację liryczną	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu • wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu • podać przykłady synestezji i określić jej funkcję	• uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	• uzasadnić tezę, że utwór realizuje młodopolską ideę syntezy sztuk
20. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kucając</i> (fragment)	• omówić treść fragmentu tekstu	• przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego	• omówić relacje pomiędzy człowiekiem a naturą w tekście	• dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście • porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• dokonać analizy sposobu przedstawienia przyrody w wybranych tekstach kultury
21. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety w utworze	• zinterpretować obraz Władysława Podkowińskiego <i>Szał uniesień</i> w kontekście wiersza	• porównać sposób ukazania kobiet w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera i w wybranym utworze barokowym należącym

					do nurtu dworskiego
22. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego utworu	• określić relację pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwsze zdanie wiersza • wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu	• porównać różne sposoby ukazywania miłości w wybranych tekstach kultury
23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
24. Realizm i naturalizm w sonetach <i>Z chałupy</i> Jana Kasprowicza	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać elementy realizmu i naturalizmu w utworze	• odnaleźć w wierszu kontrasty i określić ich funkcję	• zinterpretować wymowę ostatniej strofy	• porównać obraz wsi wykreowany przez Jana Kochanowskiego z sonetem Jana Kasprowicza
25. Symboliczny obraz natury w cyklu <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> Jana Kasprowicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać w wierszu elementy	• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• zinterpretować symboliczną wymowę sonetu	• omówić obrazowanie impresjonistyczne w cyklu sonetów

		obrazowania impresjonistycznego			
26. Katastroficzny charakter hymnu <i>Dies irae</i> Jana Kasprowicza	określić temat utworu	wskazać środki językowe wykorzystane w celu przedstawienia wizji końca świata i określić ich funkcję wskazać cechy gatunkowe hymnu omówić funkcję gatunku wskazać elementy ekspresjonistyczne w utworze	wskazać w utworze postacie biblijne oraz omówić sposób ich przedstawienia w odniesieniu do tradycji literackiej i plastycznej wskazać nawiązania do Księgi Rodzaju i Apokalipsy św. Jana oraz określić ich funkcję wyjaśnić, na czym polega dialog utworu z tradycją literacką	przedstawić koncepcję człowieka, Boga i świata, która wyłania się z hymnu	porównać utwór Jana Kasprowicza z hymnem <i>Czego chcesz od nas, Panie...</i> Jana Kochanowskiego
27. Franciszkańska koncepcja świata i natury w <i>Hymnie św. Franciszka z Asyżu</i> Jana Kasprowicza	omówić treść wiersza określić rodzaj liryki określić sytuację liryczną	wskazać w utworze elementy modlitwy pochwalnej	wskazać w utworze elementy filozofii św. Franciszka z Asyżu zinterpretować zwrot rozpoczynający wiersz w kontekście całego utworu	omówić różnice światopoglądowe pomiędzy utworami <i>Dies irae</i> i <i>Hymn św. Franciszka z Asyżu</i> określić, w jaki sposób Jan Kasprowicz zreinterpretował <i>Pieśń słoneczną</i> św. Franciszka z Asyżu	omówić obraz Jacka Malczewskiego <i>Święty Franciszek</i>
28. Pochwała prostoty w <i>Księdze ubogich</i> Jana Kasprowicza	omówić treść wiersza wskazać adresata lirycznego utworu określić sytuację liryczną	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	wskazać cechy postawy franciszkańskiej w wierszu	wskazać elementy symbolizmu i je zinterpretować	omówić sposób budowania melodyjności wiersza
29.	odczytać wskazówki	zinterpretować tekst	wyjaśnić, czym są	określić rolę kontekstów	samodzielnie

Interpretacja tekstu – ćwiczenia	dotyczące interpretacji tekstu	według podanych wskazówek	konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	w odczytaniu sensu utworu	zinterpretować tekst
30. Nietzscheanizm w wierszu Leopolda Staffa <i>Kowal</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić funkcję metonimii użytej w wierszu
31. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcji	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania pomiędzy treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• wypowiedzieć się na temat przyczyn popularności motywu szatana w sztuce młodopolskiej
32. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę podmiotu lirycznego	• odnaleźć w wierszu elementy humanizmu, stoicyzmu i franciszkanizmu • odnaleźć w wierszu elementy	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• wypowiedzieć się na temat motywu wędrówki w różnych tekstach kultury

		• wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	klasycyzmu		
33. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To nieprawdziwe</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu • wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego i w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów i paradoksów • zinterpretować kłamrę kompozycyjną wiersza	• omówić wymowę muralu <i>Pasterz</i> w odniesieniu do omawianych wierszy Jana Twardowskiego i Leopolda Staffa
34. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu	• przedstawić elementy konwencji baśniowej i onirycznej w wierszu Leopolda Staffa • zaprezentować różne sposoby przedstawiania toposu ogrodu w tekstach kultury
35. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza	• opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza w odniesieniu do definicji sonetu	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu wizerunku poety • odnieść przedstawiony w wierszu wizerunek poety do tradycji młodopolskiej	• zinterpretować symbolikę i metaforykę utworu	• porównać utwory <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa i <i>Polaty się tzy me czyste...</i> Adama Mickiewicza w kontekście podsumowania życia przez artystów • przedstawić ewolucję światopoglądową poety

					na podstawie poznanych utworów
36. i 37. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
38. i 39. <i>Rozdzióbią nas kruki, wrony...</i> Stefana Żeromskiego – deheroizacja powstańców styczniowych (lektura obowiązkowa)	• omówić treść opowiadania • nazwać rodzaj narracji zastosowany w opowiadaniu	• omówić sposób przedstawienia Winrycha • wskazać elementy obrazowania impresjonistycznego i naturalistycznego w utworze oraz określić ich funkcję	• odnieść przedstawione w opowiadaniu wydarzenia do kontekstu historycznego • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia powstania styczniowego • omówić sposób budowania atmosfery w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania w odniesieniu do jego treści • omówić uniwersalną wymowę tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia powstania w odniesieniu do tradycji romantycznej • zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• omówić romantyczne i franciszkańskie elementy kreacji Winrycha na podstawie opowiadania <i>Rozdzióbią nas kruki, wrony...</i> i tekstu Elżbiety Flis-Czerniak
40. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tomu I • wymienić bohaterów utworu i ich scharakteryzować	• przedstawić strukturę społeczną wsi • omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej • zaprezentować obyczaje przedstawione w powieści i określić ich funkcję	• omówić funkcję karczny i kościoła w życiu społeczności wiejskiej	• omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego i uniwersalnego charakteru wspólnoty wiejskiej, przedstawionej w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta
41. i 42.	• omówić treść tomu I	• omówić rolę ziemi	• opisać walkę o ziemię	• zinterpretować	• podjąć dyskusję na temat

Uniwersalne prawdy o naturze ludzkiej w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować głównych bohaterów powieści	w życiu chłopów • przedstawić Antka jako bohatera zbuntowanego • przedstawić Jagnę jako kobietę niepodporządkowującą się regułom wspólnoty	i kobietę jako zachowania warunkowane instynktem • dostrzec rolę obyczaju jako zjawiska uwznioślającego zachowania instynktowne	symboliczną śmierć Kuby podczas wesela • uogólnić postawy Antka i Jagny	relacji pomiędzy funkcjonowaniem we wspólnocie a samorealizacją
43. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wskazać trzy rodzaje narracji w utworze	• wskazać cechy realizmu w powieści • podać przykłady stylizacji gwarowej i określić funkcję tego zabiegu	• dokonać analizy obrazowania impresjonistycznego we fragmentach powieści • dokonać analizy obrazowania naturalistycznego we fragmentach powieści	• zinterpretować symbolikę powieści	• porównać obrazowanie impresjonistyczne w poezji i prozie Młodej Polski
*44. Kobiecość i męskość, czyli odwieczny świat archetypów w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• przedstawić różne obrazy kobiecości na przykładach Hanki i Jagny	• opisać relacje Jagny z mężczyznami w kontekście różnorodności relacji między męskością a kobiecością • przedstawić archetyp macierzyństwa na przykładzie Hanki	• omówić topos nieszczęśliwej miłości w <i>Chłopach</i>	• dokonać analizy konfliktu między Maciejem a Antkiem w kontekście zachowań archetypicznych	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania Jagny w społeczności jako profanatorki i parezjanistki
*45. Myślenie mityczne w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• wskazać w powieści elementy religii chrześcijańskiej i obrzędów pogańskich	• omówić czas i przestrzeń w <i>Chłopach</i> w kategoriach mitycznych • omówić mit Matki Ziemi w powieści	• zinterpretować kreację Antka w kategoriach mitu • dokonać analizy zależności człowieka od natury w powieści	• wyjaśnić, na czym polega mitologizacja	• omówić współwystępowanie w powieści elementów religii chrześcijańskiej i obrzędów pogańskich

		• odnaleźć w źródłach informacje na temat symboliki obrzędów weselnych oraz odnieść je do wesela Jagny i Macieja			
46. Konteksty i nawiązania – Wiesław Myśliwski, <i>Kamień na kamieniu</i>	• omówić treść tekstu • wskazać narratora tekstu	• wypowiedzieć się na temat narracji • scharakteryzować relacje pomiędzy ojcem a dziećmi • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	• zinterpretować symboliczne znaczenie opisanego obrzędu	• porównać sposób przedstawienia obyczajów i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myśliwskiego i w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta	• omówić cechy literatury wiejskiej na podstawie poznanych tekstów
47. Konteksty i nawiązania – Wioletta Grzegorzewska, <i>Gugule</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wypowiedzieć się na temat narracji i narratorki • przedstawić zwyczaje mieszkańców wsi, w której rozgrywa się akcja	• omówić sposób kreacji świata przedstawionego • scharakteryzować główną bohaterkę • wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję • przytoczyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję	• omówić sposób przedstawienia dojrzewania w tekście	• wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta i fragmentów prozy Wioletty Grzegorzewskiej	• zinterpretować znaczenie tytułu w odniesieniu do treści wywiadu udzielonego przez autorkę tekstu • wypowiedzieć się na temat mitologizacji świata w <i>Gugulach</i> i <i>Chłopach</i> • omówić funkcję użycia różnych poetyk w prozie Wioletty Grzegorzewskiej (realistycznej, naturalistycznej itd.)
48. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty

			kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny		
49. Wprowadzenie do analizy <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	wymienić obszary działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	przedstawić genezę <i>Wesela</i> przedstawić pierwowzory głównych bohaterów <i>Wesela</i>	wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	dokonać analizy wybranych dzieł plastycznych Stanisława Wyspiańskiego
50. i 51. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	przedstawić przestrzeń sceniczną na podstawie <i>Dekoracji</i> wskazać w opisie <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją	wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór elementy obrazowania impresjonistycznego przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej	omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci (Dziad i Ojciec) oraz inteligenci (Pan Młody i Gospodarz) omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I (szczególnie na podstawie rozmów: Czepca z Dziennikarzem, Radczyni z Kliminą, Pana Młodego z Panną Młodą)	wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumieniu między chłopstwem a inteligencją, oraz dokonać ich analizy scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie	omówić sposób, w jaki Stanisław Wyspiański realizował w didaskaliach młodopolską ideę syntezy sztuk
52. i 53. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom	omówić rolę Racheli we wprowadzeniu zjaw do dramatu zinterpretować słowa Chochoła: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” w kontekście aktu II	dokonać analizy dialogów bohaterów wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu	przedstawić wykorzystane w <i>Weselu</i> obrazy Jana Matejki i omówić ich funkcję

			• wskazać konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu • omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II		
54. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić postawę inteligencji w akcie III • przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	• omówić relacje pomiędzy inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	• zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka • dokonać analizy symboliki Chochoła	• dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą • zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność • porównać motyw tańców kończących <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	• przedstawić postawy i nastroje dekadentkie w <i>Weselu</i> oraz innych młodopolskich tekstach kultury
55. Narodowa psychodrama – uniwersalny wydźwięk <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wskazać w dramacie mity narodowe	• omówić funkcję kompozycji <i>Wesela</i> • wskazać w dramacie motywy oniryczne i omówić ich funkcję	• omówić sposób obnażania mitów narodowych	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej przez Stanisława Wyspiańskiego diagnozy społeczeństwa i ocenić jej aktualność • zinterpretować zakończenie utworu w kontekście komentarza ks. Józefa Tischnera	• przedstawić nawiązania do mitów chłopskich i omówić ich funkcję w utworze • zinterpretować film Wojciecha Smarzowskiego <i>Wesele</i> w kontekście dramatu

56. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, <i>Chocholy</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora • wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku	• zinterpretować tytuł powieści • omówić analogie pomiędzy opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie	• odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku • wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów	• zinterpretować obraz Jacka Malczewskiego <i>Błędne koło</i>
57. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty
58. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*59. Bohaterowie dwóch planów – <i>Noc listopadowa</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów utworu • omówić sposób ukazania spiskowców • porównać język, którym posługują się postacie historyczne i mityczne	• zinterpretować rolę Joanny Grudzińskiej w dramacie • wyjaśnić funkcję łączenia planów: historycznego i mitycznego	• dokonać analizy kreacji księcia Konstantego	• porównać sposób ukazania Chłopickiego w <i>Nocy listopadowej</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Kordianie</i> Juliusza Słowackiego
*60. Źródła polskiego tragizmu w <i>Nocy</i>	• zaprezentować sposób przedstawienia walki narodowowyzwoleńczej	• odnieść sposób przedstawienia walki narodowowyzwoleńczej	• wypowiedzieć się na temat sposobu mitologizacji	• zinterpretować <i>Noc listopadową</i> w kontekście mitu	• wyjaśnić symbolikę obumierającego ziarna i odnieść ją do

<i>listopadowej</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	w utworze	do tradycji romantycznej • omówić rolę natury w dramacie	powstania listopadowego w dramacie	eleuzyjskiego • przedstawić interpretację powstańczej klęski	znaczenia bajki <i>Żegoty z Dziadów cz. III</i> Adama Mickiewicza
*61. <i>Noc listopadowa</i> Stanisława Wyspiańskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wskazać w dramacie cechy neoromantyczne	• wskazać w dramacie elementy należące do konwencji baśniowej i omówić ich funkcję	• omówić konwencję symboliczno-ekspresjonistyczną w utworze	• zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• przedstawić warstwę plastyczną obecną w utworze i określić jej funkcje w budowaniu wizji powstania
*62. i 63. <i>W domu filistrów – Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • scharakteryzować bohaterów dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzuje on bohaterów • omówić relacje pomiędzy bohaterami	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
*64. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• porównać Emmę Bovary i Anielę Dulską • odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
65. i 66. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie	• omówić funkcję czasownika i jego form w konstrukcji tekstów • omówić wpływ odpowiednio	• omówić wpływ rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych na kształt i sens utworu literackiego	• omówić funkcję frazeologizmów w tekstach literackich • wypowiedzieć się na temat wartości	• wykorzystać wiadomości z fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa podczas analizy stylistycznej tekstów	

i interpretacji tekstów literackich	dobrych przymiotników na opis bohaterów, sytuacji i tła zdarzeń	• omówić wpływ doboru czasowników na charakter tekstu • wskazać sposoby wykorzystania form rzeczownika do stylistycznego nacechowania utworu • omówić funkcję zaimków w budowaniu relacji w tekście literackim	stylistycznej neologizmów, zgrubień i zdrobnień • omówić wpływ synonimów, homonimów i wyrazów wieloznacznych na wzbogacanie leksyki i wieloznaczność interpretacyjną		
67. i 68. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznany słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
69. i 70. Ironia	• definiować ironię jako kategorię filozoficzną, estetyczną i literacką • wymienić wyznaczniki i sygnały ironii • przedstawić sposoby osiągania efektów ironicznych	• wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym • wymienić i omówić na przykładach cele ironii w literaturze • wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze	• rozpoznawać sposoby osiągania efektów ironicznych • rozpoznawać rodzaje ironii we wskazanych tekstach • omówić funkcje ironii w tekstach pozaliterackich	• stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym • omówić specyfikę ironii tragicznej, sokratycznej i romantycznej	
71. Kompetencje językowe	• posługiwać się nowo poznany słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę	

i komunikacyjne – ćwiczenia		zadań		językową	
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
72. Protokół	wymienić cechy protokołu przedstawić etapy sporządzania protokołu wymienić cechy języka protokołu	ocenić podane przykłady protokołów pod kątem stosowności stylistycznej	sporządzić protokół na podstawie notatki sporządzić protokół na podstawie sprawozdania	sporządzić protokół z wydarzenia	
73. Referat	zreferować zasady wygłaszania tekstu naukowego przedstawić budowę referatu	scharakteryzować język referatu przygotować konspekt referatu sporządzić opis bibliograficzny źródeł	wykorzystywać różne źródła w celu znalezienia informacji potrzebnych do stworzenia referatu sformułować tezę referatu i argumentację	dokonać analizy podanego referatu, wskazać jego mocne i słabe strony stworzyć i wygłosić referat	
74. Szkic krytyczny	wymienić cechy szkicu krytycznego	sporządzić plan odtworczy podanego szkicu krytycznego	zgromadzić materiały do sporządzenia szkicu krytycznego przygotować plan kompozycyjny szkicu krytycznego na zadany temat	stworzyć szkic krytyczny według wskazówek	
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
75. i 76. Powtórzenie i podsumowanie	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	wyciągnąć wnioski określić własne stanowisko	poprawnie zinterpretować wymagany materiał	wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać

wiadomości				• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					
1. Dwudziestolecie międzywojenne – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • scharakteryzować ideologie totalitarne dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować problemy społeczne II Rzeczypospolitej	• wypowiedzieć się na temat przemian politycznych i społecznych w dwudziestolecium międzywojennym	• dokonać analizy wpływu I wojny światowej na nastroje społeczne	• poszerzyć kontekst historyczny
2. i 3. Filozofia i sztuka dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić kierunki filozoficzne oraz nurty w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować założenia fenomenologii, psychoanalizy i katastrofizmu • zaprezentować cechy kierunków w sztuce	• porównać architekturę secesyjną i modernistyczną • wskazać najważniejsze cechy teatru w dwudziestolecium	• dokonać analizy malarstwa dwudziestolecia międzywojennego	• dokonać analizy wybranego filmu z dwudziestolecia międzywojennego

		dwudziestolecia międzywojennego	międzywojennym		
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
4. Wprowadzenie do literatury dwudziestolecia międzywojennego	wymienić wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego	scharakteryzować wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego	wymienić najistotniejszych twórców z epoki	wypowiedzieć się na temat związków pomiędzy atmosferą społeczno-polityczną epoki a nurtami i tematami w literaturze	scharakteryzować polskie ruchy awangardowe
5. Podróż w nieistnienie – <i>Topielec</i> Bolesława Leśmiana	omówić treść wiersza określić rodzaj liryki	wypowiedzieć się na temat bohatera wiersza opisać sytuację liryczną w utworze wypowiedzieć się na temat różnych form opisu kontaktu człowieka z przyrodą w literaturze	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych użytych w utworze zinterpretować tytuł wiersza wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania śmierci w utworze	dokonać analizy sposobu kreacji przestrzeni w wierszu omówić aspekt epistemologiczny utworu	omówić różne koncepcje poznania w kontekście wybranych utworów literackich
6. Człowiek wobec niedoskonałości świata – <i>Dusiołek</i> Bolesława Leśmiana	omówić treść utworu wskazać elementy ludowe w utworze	wskazać cechy ballady omówić funkcję elementów ludowych w utworze wyjaśnić, na czym polega humor w wierszu, i omówić jego funkcję	wskazać konteksty (bohater wadzący się z Bogiem, bohaterowie ludowi)	odczytać przenośny sens opowiadanej historii	podjąć dyskusję na temat archetypicznego obrazu dzieciństwa
7. Konteksty i nawiązania –	omówić treść wiersza	wypowiedzieć się na temat podmiotu	wskazać konteksty związane z	zinterpretować kluczowe motywy w	wypowiedzieć się na temat ontologicznego

Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, koty styczniowe</i>	zaprezentować sytuację liryczną w utworze	lirycznego wiersza i jego stosunku do świata natury	motywem ogrodu	wierszu porównać wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza z <i>Dusiolkiem</i> Bolesława Leśmiana	statusu istnienia w wierszach Jarosława Marka Rymkiewicza i Bolesława Leśmiana omówić przenikanie się konwencji w wierszach
8. Symboliczne znaczenie tańca w wierszu <i>Świdryga i Midryga</i> Bolesława Leśmiana	omówić treść wiersza	wskazać cechy gatunkowe utworu rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	omówić sposób opisanie tańca w wierszu wskazać w wierszu elementy groteski i określić jej funkcję wskazać konteksty związane z motywem tańca omówić funkcję fantastyki w wierszu	zinterpretować treści symboliczne utworu omówić sposób przedstawienia w wierszu relacji między życiem a śmiercią zinterpretować puentę utworu	rozpoznać konwencję baśniową i określić jej funkcję w utworze
9. Zmysłowy obraz intymności – *** [W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem] Bolesława Leśmiana	omówić treść wiersza omówić sytuację liryczną w wierszu	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i wskazać ich funkcję	wskazać w utworze elementy tworzące atmosferę intymności wypowiedzieć się na temat roli natury w budowaniu znaczeń	wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawienia cielesności	omówić różne sposoby ukazania cielesności oraz relacji intymnych w tekstach kultury
10. Piękno i brzydota – <i>Żołnierz</i> Bolesława Leśmiana	omówić treść wiersza	wskazać cechy gatunkowe utworu rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić	omówić dosłowną i symboliczną funkcję analogii pomiędzy kalekim żołnierzem a drewnianą figurą	zinterpretować wymowę utworu wskazać konteksty związane ze sposobem	omówić przenikanie się etyki i estetyki w utworze

		ich funkcję	• omówić koncepcję Boga, która wyłania się z wiersza	ukazywania brzydoty w tekstach kultury	
11. Co jest po drugiej stronie? – <i>Dziewczyna</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • zdefiniować balladę	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• określić cel bohaterów ballady w sensie dosłownym i symbolicznym • wskazać konteksty związane z bohaterami wierzącymi w sny	• wypowiedzieć się na temat paradoksu ludzkiej egzystencji w kontekście utworu • zinterpretować metaforykę ballady • sformułować tezę interpretacyjną utworu	• omówić funkcję konwencji baśniowej
12. Krytyczne czytanie tekstu	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
13. Prowokacja artystyczna – <i>Wiosna. Dytyramb</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• wypowiedzieć się na temat grupy Skamander • wymienić cechy poezji skamandrytów • omówić treść fragmentów utworu	• omówić sposób przedstawienia święta wiosny w mieście • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat funkcji tłumy w fragmentach wiersza • wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawiania wiosny w tekstach kultury	• zinterpretować znaczenie tłumy i wiosny w kontekście utworu oraz twórczości skamandrytów • zinterpretować znaczenie fragmentu: <i>Tłumie! Ty masz RACJĘ!!!</i>	• omówić dialog z tradycją w sposobie przedstawienia kobiety i matki • wskazać elementy tabu naruszone we fragmentach wiersza i omówić funkcję zastosowania tego zabiegu
14. Manifest poetycki – <i>Do krytyków</i> Juliana Tuwima	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza do adresatów lirycznych	• wskazać konteksty związane z rolą poety i poezji • odnieść treść wiersza do programu poetyckiego skamandrytów	• zaprezentować koncepcję poety wyłaniającą się z wiersza	• określić cechy literatury charakterystyczne dla grup literackich różnych okresów

		• rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję			
15. Eksperymenty językowe – <i>Słowisień</i> Juliana Tuwima	• zaprezentować skojarzenia z wyrazami użytymi w tekście	• zrekonstruować sens wiersza • wskazać w wierszu synestezję	• dokonać analizy budowy słowotwórczej wyrazów użytych w wierszu	• omówić warstwę brzmieniową utworu	• porównać deformację słowną zastosowaną przez Juliana Tuwima z malarstwem kubistycznym
16. Powrót do źródeł poezji – <i>Rzecz Czarnoleska</i> Juliana Tuwima	• wskazać w wierszu słowa kluczowe	• wymienić zasługi renesansowego poety przedstawione w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zaprezentować rolę Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej • wypowiedzieć się na temat funkcji słowa w poezji	• wskazać uniwersalne prawdy zawarte w utworze	• podjąć dyskusję na temat funkcji sztuki
17. Satyra społeczno-polityczna – <i>Bal w Operze</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• omówić treść fragmentów utworu	• omówić kompozycję fragmentów tekstu • porównać przebieg balu z jego opisem w prasie • rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach utworu i określić ich funkcję • wskazać we fragmentach utworu elementy stylu potocznego i	• wyjaśnić, w czym przejawiają się ekspresjonizm i katastrofizm we fragmentach utworu • odnaleźć we fragmentach utworu elementy groteskowe i określić ich funkcję	• zinterpretować znaczenie opisu balu we fragmentach utworu	• wskazać we fragmentach wiersza elementy parodii • odczytać tekst w jego warstwach semantycznej i semiotycznej

		określić jego funkcję			
18. Refleksje nad historią i tradycją w <i>Herostratesie</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać mity romantyczne w tekście • omówić sposób przedstawienia Polski w utworze • wskazać w wierszu aluzje literackie	• zinterpretować przedstawione w wierszu relacje pomiędzy tradycją a współczesnością • zinterpretować puentę wiersza	• wyjaśnić sens odwołania do <i>Nocy listopadowej</i> Stanisława Wyspiańskiego • omówić demitologizację w wierszu
19. Romantyczny charakter wiersza <i>Mochnicki</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza	• dokonać analizy kompozycji utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić emocje towarzyszące koncertowi • porównać wiersz z koncertem Jankiela z <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza	• zinterpretować symbolikę przestrzeni w wierszu • dokonać analizy wiersza pod kątem jego muzyczności	• omówić mity sarmackie w literaturze na podstawie wybranych utworów • omówić relacje pomiędzy poezją a muzyką
20. Portret Sarmaty w wierszu <i>Sejm</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• wymienić cechy szlachcica na podstawie utworu	• wskazać konteksty związane z wizerunkiem Sarmaty w kulturze	• zinterpretować symboliczne znaczenie wkraczania Zagłoby do sali sejmowej • zinterpretować puentę wiersza	• wypowiedzieć się na temat wiersza w kontekście czasu jego powstania
21. Eros i Tanatos – przenikanie się motywów miłości i śmierci w wierszu *** [<i>Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzeczy główną...</i>] Jana Lechonia	• określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję	• wskazać w utworze nawiązania do tradycji literackiej	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • zinterpretować funkcję zestawienia w wierszu motywów miłości i śmierci	• wskazać konteksty filozoficzne

		utworu			
22. Tragizm ludzkiej egzystencji – <i>Spotkanie</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić funkcje marzenia sennego w wierszu	• omówić funkcje nawiązania do <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri • zinterpretować puentę wiersza	• porównać sytuacje egzystencjalne podmiotu lirycznego wiersza i bohatera <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri
23. Czas obśmiany, czas oswojony – <i>Czas krawiec</i> kula Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić, dlaczego wyraz <i>Czas</i> został zapisany wielką literą • wskazać w wierszu elementy języka potocznego i określić ich funkcję	• zinterpretować metaforyczne znaczenie utworu • zinterpretować puentę wiersza	• porównać wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej z twórczością Daniela Naborowskiego
24. Epigramatyczny charakter <i>Pocahunków</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (wybór)	• określić rodzaj liryki • przedstawić sytuację liryczną w utworach • zdefiniować epigramat	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję • wskazać cechy gatunkowe utworów	• zaprezentować sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot mówiący w wierszach • rozpoznać ironię w wierszach • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji tekstów	• zinterpretować puentę utworów • omówić wizję kobiety i miłości, jaka wyłania się z wierszy	• wskazać konteksty i nawiązania do utworów
25. <i>Laura i Filon</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej – reinterpretacja utworu sielankowego	• omówić treść utworu • zdefiniować sielankę	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać w tekście nawiązania do utworu Franciszka Karpińskiego • wskazać w utworze elementy	• wypowiedzieć się na temat stosunku podmiotu lirycznego wiersza do sentymentalnej konwencji literackiej	• zinterpretować obraz Eugeniusza Zaka w kontekście utworu

			demaskujące nierealność sceny przedstawionej w pierwowzorze		
26. Lęk przed starością – <i>Stara kobieta</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i <i>gubione</i> Krystyny Miłobędzkiej (wybór)	wymienić cechy starości przedstawione w utworach	rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję wskazać w utworach elementy języka potocznego i określić ich funkcję rozpoznać środki stylistyczne użyte w wierszach i określić ich funkcję	omówić sposób przedstawienia w utworach starości i samotności porównać tematy wierszy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Krystyny Miłobędzkiej określić stosunek do wpływającego czasu w wierszach obu poetek	zinterpretować i porównać puenty wierszy zinterpretować znaczenie wierszy Krystyny Miłobędzkiej	zaprezentować obraz starości w różnych tekstach kultury dokonać analizy porównawczej wierszy
27. Konwencjonalny obraz miłości w wierszu <i>Co się stać musi</i> Kazimiery Iłakowiczówny	omówić treść wiersza	omówić kreację podmiotu lirycznego utworu rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	opisać obrazy poetyckie przedstawione w kolejnych strofach wiersza	dokonać analizy użytych w wierszu motywów związanych z ogniem oraz akwaticznych zinterpretować tytuł wiersza	wskazać w utworze elementy tradycji romantycznej i młodopolskiej
28. Obraz rzeczywistości widziany przez pryzmat zakochania w wierszu <i>Błękitna chwila</i> Kazimiery Iłakowiczówny	określić rodzaj liryki	omówić kompozycję wiersza rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	omówić rolę natury w wierszu wskazać w wierszu elementy poetyki impresjonistycznej	dokonać analizy występującego w wierszu podziału na wczoraj – dzisiaj – jutro	porównać wiersz z obrazem Claude’a Moneta <i>Regaty w Argenteuil</i>

29. Poezja zaangażowana społecznie – <i>O Hani, co się zabiła</i> Kazimierzy Iłkowiczówny	• omówić treść wiersza • scharakteryzować bohaterkę utworu	• wskazać w utworze elementy ballady romantycznej • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu	• omówić sposób przedstawienia domowników w wierszu	• wskazać konteksty związane z tematami społecznymi poruszonymi w tekstach kultury	• wyjaśnić funkcję reinterpretacji ballady romantycznej
30. Twórczość liryczna bliska prozie życia – <i>Ulica</i> Tadeusza Peipera i <i>Piko</i> Dominika Bielickiego	• wskazać w wierszu Tadeusza Peipera elementy miejskiego krajobrazu • wskazać w wierszu Dominika Bielickiego elementy codzienności	• omówić kompozycję wierszy • rozpoznać środki językowe użyte w utworach i określić ich funkcję	• omówić awangardowy charakter wierszy • wskazać konteksty literackie związane z obrazem miasta i codzienności • porównać podejścia do wynalazków technicznych w wierszach	• zinterpretować metaforykę wierszy • zinterpretować tytuły w kontekście utworów	• omówić sposób przedstawiania miasta w literaturze i sztuce (na wybranych przykładach)
31. Obraz procesu twórczego w <i>Cieślach</i> Juliana Przybosa	• wskazać w wierszu słownictwo związane z pracą cieśli	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnaleźć w tekście wskazówki świadczące o możliwości jego metaforycznego odczytania • omówić awangardowy charakter utworu • wskazać konteksty związane z autotematyzmem w	• zinterpretować tytuł wiersza w sposób dosłowny i metaforyczny • zinterpretować symbolikę wiersza	• podjąć dyskusję na temat źródeł sztuki: ciężka praca czy natchnienie?

			literaturze		
32. Pochwała urbanizacji – <i>Gmachy</i> Juliana Przybosia	wskazać w wierszu elementy związane z miastem	omówić kompozycję utworu rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza	wskazać w wierszu figury eksplozywne i wyjaśnić ich znaczenie wskazać konteksty związane z obrazem miasta w literaturze	zinterpretować symbole zawarte w wierszu zinterpretować metaforę utworu	dokonać analizy futurystycznego obrazu Umberta Boccioniego <i>Ulica wchodzi do domu</i> w kontekście wiersza Juliana Przybosia
33. Relacja między naturą a człowiekiem w wierszu <i>Z Tatr</i> Juliana Przybosia	wskazać w wierszu elementy pejzażu górskiego wyjaśnić, który moment tragicznej wyprawy został ukazany w wierszu	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu omówić kompozycję utworu rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	przedstawić genezę wiersza odnieść wiersz do tradycji literackiej	omówić ukazaną w wierszu relację pomiędzy człowiekiem a naturą zinterpretować metaforę utworu	dokonać analizy obrazu gór w różnych tekstach kultury
34. Człowiek wobec ogromu katedry – <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosia	wskazać w wierszu elementy architektury gotyckiej	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu omówić kompozycję wiersza wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	omówić boski i ludzki aspekt katedry zinterpretować metaforę utworu	sformułować tezę interpretacyjną wiersza zinterpretować puentę utworu	dokonać analizy obrazów katedr przedstawionych w różnych tekstach kultury
35. Poetyka katastrofizmu w wierszu <i>Równanie</i>	odnaleźć w utworze słowa klucze i uzasadnić ich wybór	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	zinterpretować funkcję przyrody w wierszu odnieść topos ptaka do	zinterpretować tytuł w kontekście utworu zinterpretować topos	dokonać analizy sposobu wykorzystania toposu ptaka w różnych tekstach kultury

<i>serca</i> Juliana Przybosa	wskazać w wierszu obrazy natury i wojny	omówić kompozycję wiersza rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	tradycji literackiej wskazać w utworze elementy katastrofizmu	ptaka	
36. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	odeczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	zinterpretować tekst według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	samodzielnie zinterpretować tekst
37. Poetycki obraz wsi w utworze <i>Na wsi</i> Józefa Czechowicza	omówić treść wiersza wskazać w utworze elementy związane z krajobrazem wiejskim	omówić kompozycję wiersza wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	odnieść wiersz do tradycji literackiej wskazać fragmenty tekstu, w których pojawiają się sygnały niepokoju	zinterpretować puentę wiersza omówić sposób budowania w utworze atmosfery harmonii i spokoju	dokonać analizy sposobów opisywania wsi w różnych tekstach kultury
38. Sen – brat śmierci. <i>ballada z tamtej strony</i> Józefa Czechowicza	omówić treść wiersza wskazać w utworze cechy ballady i omówić funkcję ich wykorzystania	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu wskazać adresata lirycznego wiersza omówić kompozycję utworu rozpoznać środki językowe użyte w tekście	wskazać w wierszu aluzje literackie i kulturowe oraz określić ich funkcję omówić motywy oniryczne w utworze	sformułować tezę interpretacyjną utworu	dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania motywu wanitatywnego w tekstach kultury

		i określić ich funkcję			
39. Katastroficzna wizja rzeczywistości w wierszu <i>mały mit</i> Józefa Czechowicza	określić sytuację komunikacyjną w wierszu	omówić kompozycję utworu rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję wskazać w tekście elementy charakterystyczne dla kołysanki	wskazać w utworze fragmenty świadczące o poczuciu zagrożenia wypowiedzieć się na temat wizji rzeczywistości wyłaniającej się z wiersza	postawić tezę interpretacyjną zinterpretować puentę wiersza	dokonać analizy obrazu Salvadora Dalego <i>Sen</i> w kontekście wiersza
40. Poezja w czasach zagrożenia – <i>żał</i> Józefa Czechowicza	wskazać w wierszu elementy mówiące o zagrożeniu	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu omówić kompozycję wiersza rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	omówić sposób przedstawienia zagłady w wierszu odnieść sposób przedstawienia katastrofy do tradycji literackiej	zinterpretować metaforykę utworu	wypowiedzieć się na temat obrazowania surrealistycznego w wierszu
41. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	zinterpretować teksty według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensów utworów	samodzielnie zinterpretować teksty
42. i 43. Dom rodzinny i rewolucja w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego	omówić treść powieści opisać dom rodzinny Cezarego Baryki omówić etapy rewolucji przedstawione w	omówić sposób przedstawienia rewolucji w powieści zaprezentować stosunek do rewolucji Cezarego	odnieść sposób przedstawienia rewolucji do tradycji literackiej omówić ewolucję poglądów Cezarego na	omówić wpływ doświadczenia rewolucji na głównego bohatera	dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania rewolucji w tekstach kultury

(lektura obowiązkowa)	powieści	Baryki, Seweryna Baryki i Jadwigi Barykowej • omówić relację Cezarego i jego matki	temat rewolucji • zaprezentować etapy dojrzewania Cezarego		
44. i 45. Dwór szlachecki i miłość w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować mieszkańców Nawłoci • omówić rozkład dnia mieszkańców dworku	• omówić sposób przedstawienia dworku szlacheckiego w Nawłoci • omówić zauważony przez Cezarego kontrast pomiędzy życiem w Nawłoci i w Chłodku	• wskazać nawiązania do <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza w sposobie przedstawienia dworku i jego mieszkańców	• dokonać analizy przemysłów Cezarego Baryki na temat sposobu życia Wielosławskich • omówić wpływ pobytu Cezarego w Nawłoci na proces kształtowania się jego światopoglądu	• dokonać analizy funkcji nawiązań do <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza
46. i 47. Wolna ojczyzna i polityka w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opisaną w powieści rzeczywistość II Rzeczypospolitej	• zaprezentować recepty Szymona Gajowca i Antoniego Lulka na poprawę sytuacji mieszkańców II Rzeczypospolitej • zaprezentować poglądy Cezarego wyrażane w dyskusji z Szymonem Gajowcem i Antonim Lulkiem	• zinterpretować dosłowne i metaforyczne znaczenie tytułu powieści	• dokonać analizy sceny, w której Cezary Baryka przekracza granicę, i omówić jej wpływ na budowanie światopoglądu bohatera • zinterpretować ostatnią scenę powieści	• omówić różne sposoby przedstawiania Polski i Polaków w literaturze
48. Podróż do mitycznej Polski w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opowieść o szklanych domach	• omówić stosunek do Polski Seweryna Baryki, Jadwigi Barykowej i Cezarego Baryki • wskazać elementy utopii w opowieści o szklanych	• zinterpretować symboliczne znaczenie szkła • odnieść przedstawiony w powieści motyw utopii do tradycji literackiej	• omówić funkcję opowieści o szklanych domach w planie ideologicznym powieści • zinterpretować metaforyczne znaczenie	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania utopii w wybranych tekstach kultury

		domach		opowieści o szklanych domach	
49. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści	• omówić kompozycję utworu	• wskazać w powieści elementy realizmu, naturalizmu i symbolizmu oraz określić ich funkcję	• wskazać w powieści kontrasty i określić ich funkcję	• wskazać w powieści elementy parodii i określić ich funkcję
50. Nawiązania – Tomasz Różycki, <i>Szklane domy</i>	• omówić treść wiersza • wskazać przedstawione w utworze elementy codzienności	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • przedstawić cechy grup A i B	• omówić sposób wykorzystania w wierszu mitu szklanych domów	• zinterpretować metaforykę wiersza	• wyjaśnić, na czym polega zabieg demitologizacji w wierszu
51. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
52. i 53. Powrót do szkoły, czyli wieczna gęba ucznia – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • wymienić cechy chłopiąt i chłopaków • opisać przedstawicieli ciała pedagogicznego • zrelacjonować przebieg lekcji języka polskiego	• wymienić cechy formy szkoły • odnieść sposób przedstawienia szkoły w <i>Ferdydurke</i> do swoich doświadczeń	• omówić zabiegi manipulacyjne Pimki mające wpędzić Józia w formę ucznia • zaprezentować mechanizm upupiania • omówić funkcję groteskowego przedstawienia rzeczywistości	• objaśnić mechanizm symetrii i analogii na przykładzie tworzenia się stronnictw chłopaków i chłopiąt • dokonać analizy wojny na miny i wyjaśnić jej metaforyczny sens	• zinterpretować symboliczny sens konfrontacji Józia z samym sobą w kontekście teorii psychoanalizy Zygmunta Freuda • odwołując się do <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri, zinterpretować

					pierwsze zdanie fragmentu powieści oraz motyw wędrowki Józia
54. Forma uświadomiona i rozbicie formy – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować pobyt Józia u Młodziaków	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek • wskazać elementy formy nowoczesnych	• omówić stosowane przez Józia strategie rozluźniania formy nowoczesnych	• dokonać analizy zabiegu manipulowania formą podczas prezentowania Józia Młodziakom przez Pimkę • dokonać analizy sceny rozbicia formy w pokoju Zuty	
55. Piekło Formy – szkoła, nowoczesność, tradycja. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować fragment, w którym pojawia się wyraz <i>tydka</i>	• zaprezentować sposób mówienia o gębie w dworku Hurleckich • wyjaśnić uniwersalne znaczenie pojęć: <i>pupa</i>, <i>tydka</i> i <i>gęba</i>	• zinterpretować znaczenie pojęcia <i>pupa</i> w kontekście szkoły • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>tydka</i> w kontekście formy nowoczesnych • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>gęba</i> w kontekście dworku Hurleckich • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>forma</i> (w odniesieniu do powieści oraz uniwersalne)	• zinterpretować ostatni akapit powieści • omówić strategie manipulowania formą	• porównać obrazy polskich ziemian w <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego i <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza
56.	• omówić narrację	• omówić funkcję	• wskazać w utworze	• omówić rolę groteski w	• dokonać analizy cech

<i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza – powieść awangardowa (lektura obowiązkowa)	powieści • omówić język utworu	neologizmów użytych w utworze • omówić kompozycję powieści	elementy awangardowe • wyjaśnić, na czym polega groteskowy charakter rzeczywistości przedstawionej w <i>Ferdydurke</i>	budowaniu znaczeń utworu	języka <i>Ferdydurke</i> w kontekście epoki
57. Nawiązania – Tomasz Wiśniewski, <i>O pochodzeniu łajdaków...</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić kompozycję miniatury • wskazać w miniaturze elementy gombrowiczowskiej Formy	• porównać <i>Przykład wielkości</i> z wojną na miny • wskazać w utworze elementy groteski	• zinterpretować tytuł i puentę tekstu • wyjaśnić, na czym polega lekcja dojrzałości w utworze	• omówić pojęcia: <i>groteska</i> , <i>karykatura</i> i <i>parodia</i> w kontekście wybranych tekstów kultury z różnych dziedzin sztuki
*58. i 59. W labiryncie sklepów cynamonowych Brunona Schulza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstów • wymienić realistyczne i fantastyczne etapy wędrówki bohatera	• omówić rolę matki i ojca w tekstach • wypowiedzieć się na temat narratora tekstów • rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję • omówić cechy rzeczywistości onirycznej	• wskazać moment przekraczania granicy pomiędzy realizmem a rzeczywistością oniryczną • omówić motyw labiryntu i zinterpretować jego znaczenie • omówić przestrzenie: wewnętrzną i zewnętrzną	• zinterpretować symbolikę sklepów cynamonowych • omówić sensualny obraz świata w tekstach • omówić aspekty mitu pojawiające się w tekstach	• dokonać analizy obrazu Marca Chagalla <i>Ja i wieś</i> w kontekście tekstów
*60. Nawiązania – Tadeusz Nowak, <i>Przebudzenia</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• określić narrację tekstu • wypowiedzieć się na temat narratora utworu • rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach tekstu i	• porównać sposoby kreowania świata we fragmentach utworu i w tekstach Brunona Schulza	• zinterpretować znaczenie koegzystowania bohatera z przyrodą	• odnaleźć w utworze elementy mityzacji rzeczywistości

		określić ich funkcję			
*61. Nawiązania – Maciej Płaza, <i>Skoruń</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić subiektywny charakter narracji utworu	• omówić sposoby kreacji bohaterów	• dokonać analizy sposobu opisywania zdarzeń w tekście	• porównać sposoby obrazowania w <i>Skoruniu</i> Macieja Płazy i <i>Skleпах cyrnatonowych</i> Brunona Schulza
*62. Rewolucja w szewskim warsztacie – <i>Szewcy</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zaprezentować zarzuty szewców w stosunku do ich oponentów	• wskazać elementy groteski w kreacji bohaterów	• porównać wypowiedzi Sajtana i Scurvy’ego pod kątem postaw przyjmowanych przez bohaterów	• dokonać analizy didaskaliów pod kątem syntezy sztuk i znaczeń symbolicznych	• wyjaśnić, na czym polega katastroficzny charakter wypowiedzi Sajtana
*63. Kreacja postaci w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• wskazać imiona i nazwiska znaczące oraz wyjaśnić ich sens	• zaprezentować przemiany Scurvy’ego i określić ich funkcję • zaprezentować przemiany Księżnej i określić ich funkcję	• wyjaśnić, na czym polega groteskowość przedstawiania postaci	• dokonać analizy relacji pomiędzy Księżną a Prokuratorem	• odnieść kreację Księżnej do archetypów kobiecości
*64. Praca, rewolucja, totalitaryzm w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• nazwać i scharakteryzować kolejne rewolucje	• omówić sposób wykorzystania motywu pracy w <i>Szewcach</i> • omówić funkcję Hiper-Robociarza	• odnieść kolejne przewroty przedstawione w tekście do kontekstu historycznego	• omówić społeczne, światopoglądowe i psychologiczne motywacje poszczególnych grup rewolucjonistów	• omówić funkcję przemocy w utworze
*65. <i>Szewcy</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza – forma i struktura dzieła (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować teorię Czystej Formy	• omówić katastroficzny charakter zakończenia utworu • wyjaśnić, w jaki sposób Witkacy realizuje w tekście teorię Czystej Formy	• omówić awangardowy i groteskowy charakter didaskaliów • zinterpretować symbolikę przedmiotów o szczególnym znaczeniu	• zinterpretować zakończenie utworu	• odczytać zakończenie <i>Szewców</i> w kontekście triady heglowskiej

*66. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza a inne teksty kultury (lektura obowiązkowa)	• porównać zakończenia <i>Szewców</i> i <i>Ferdydurke</i>	• porównać sposoby ukazania rewolucji w <i>Szewcach</i> Witkacego i <i>Nie-Boskiej komedii</i> Zygmunta Krasińskiego	• omówić związek pomiędzy motywem nudy w <i>Szewcach</i> a dekadencją melancholią	• dokonać analizy obrazu Mileny Chmielewskiej <i>Nuda</i> w kontekście motywu nudy w utworze • omówić dyskurs kulturowy pomiędzy <i>Szewcami</i> a <i>Weselem</i> Stanisława Wyspiańskiego	• porównać motywy rewolucji w <i>Szewcach</i> i filmie Lecha Majewskiego <i>Młyn i krzyż</i>
*68. Jednostka kontra urząd w <i>Procesie</i> Franza Kafki (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • opisać sąd, przed którym staje bohater	• scharakteryzować głównego bohatera tekstu • omówić reakcje bohatera na poranne zajście	• omówić świat przedstawiony pod kątem absurdu i groteski	• omówić przestrzeń powieści w odniesieniu do motywu labiryntu	• odnieść motyw labiryntu do tradycji kulturowej
*69. i 70. <i>Proces</i> Franza Kafki – symboliczne odczytanie powieści (lektura obowiązkowa)	• omówić rolę rodziny i znajomych w życiu głównego bohatera utworu	• omówić przemianę bohatera utworu • omówić kompozycję utworu	• wskazać w tekście aluzje biblijne i zinterpretować ich znaczenie • omówić sposób kreacji świata przedstawionego podkreślający ponadczasowość utworu	• zinterpretować przypowieść o odźwiernym • zinterpretować rozmowę bohatera z księdzem • omówić symboliczne znaczenie człowieka w oknie na początku i końcu powieści • zinterpretować zakończenie powieści	• porównać ujęcia motywu labiryntu w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Sklepach cynamonowych</i> Brunona Schulza • porównać wizje ludzkiego losu przedstawione w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza
*71. i 72. Woland i jego świata – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • przedstawić członków szatańskiej świty	• omówić sposoby przedstawiania szatana w różnych epokach • scharakteryzować Wolanda (m.in. przez pryzmat opinii)	• wskazać w kreacji szatana nawiązania do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • omówić sposoby przedstawienia dobra i zła	• zinterpretować motto w odniesieniu do całości utworu • omówić symbolikę przestrzeni w powieści	• odnieść sposób przedstawienia szatana w powieści do tradycji kulturowej

		wyglaszanych na jego temat) • scharakteryzować członków szatańskiej świty • określić funkcję członków szatańskiej świty w powieści	na świecie w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa oraz <i>Fauście</i> Johanna Wolfganga Goethego • wyjaśnić sens przemiany bohaterów podczas lotu w przestworzach		
*73. Czy mieszkańcy Moskwy zmienili się wewnętrznie? – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować scenę w Variétés • zaprezentować wady mieszkańców Moskwy przedstawione przez narratora w scenie w Variétés i w całej powieści	• przedstawić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych w utworze	• wskazać w scenie w Variétés topos <i>theatrum mundi</i> i określić jego funkcję • zinterpretować sposób zachowania szatańskiej świty w stosunku do mieszkańców Moskwy	• przedstawić scenę w Variétés i omówić jej znaczenie w planie ideowym powieści	• wskazać podobieństwa w sposobie ukazania wielkomiejskiego społeczeństwa na obrazie Ottona Dix'a <i>Wielkie miasto</i> i w powieści Michaiła Bułhakowa
*74. Miłość, która ocala – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić pierwsze spotkanie mistrza i Małgorzaty • zaprezentować historię miłości bohaterów	• omówić kreację Małgorzaty	• omówić miłość bohaterów w kategorii fatalizmu • zinterpretować zachowanie Małgorzaty po balu u szatana	• dokonać analizy przemiany Małgorzaty w wiedźmę w kontekście wolności • zinterpretować zakończenie historii mistrza i Małgorzaty	• omówić sposób zreinterpretowania historii Fausta i Małgorzaty w powieści
*75. Wątki biblijne w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• porównać kreacje Jezui i Piłata z biblijnymi pierwowzorami • omówić filozofię Jezui	• omówić sposób psychologizacji Jezui i Piłata w powieści • omówić sposób kreacji Piłata	• omówić funkcję wprowadzenia historii Jezui i Piłata do powieści • omówić sposoby przedstawienia Mateusza Lewity i Judy z Kiriattu • omówić relacje pomiędzy Wolandem i	• zinterpretować znaczenie sekularyzacji historii biblijnej • zinterpretować symboliczne znaczenie tęsknoty Piłata	• odnieść sposób przedstawienia Jezui do tradycji kulturowej

			Mateuszem w końcówce powieści		
*76. Nawiązania – Ewa Lipska, <i>Miłość, droga Pani Schubert...</i> (wybór)	• omówić treść fragmentów utworów	• określić cechy gatunkowe utworów • scharakteryzować nadawcę listów	• wskazać metafory opisujące miłość i zinterpretować ich znaczenie	• porównać sposób kreacji miłości w utworach Ewy Lipskiej z historią mistrza i Małgorzaty	• omówić obraz Marca Chagalla <i>Kochankowie z Vence</i> w kontekście utworów
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
77. i 78. Poprawność językowa. Norma językowa i innowacje językowe	• zdefiniować normę językową • wymienić kryteria poprawności językowej • zaprezentować podział innowacji językowych • wymienić funkcje innowacji językowych • zdefiniować modę językową	• wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • wskazać wyrazy zgodne z normą językową	• wyjaśnić zmiany zachodzące w normie językowej • ocenić podane elementy pod kątem kryteriów poprawności językowej	• odróżnić zamierzoną innowację językową od błędu językowego	• odnaleźć przykłady innowacji językowych w języku mediów
79. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
80. Błędy językowe	• zaprezentować klasyfikację błędów językowych • wymienić typy błędów językowych	• przedstawić podział błędów językowych ze względu na obszary języka • zaprezentować przyczyny powstawania	• nazwać błędy językowe znalezione w tekście • wyjaśnić, na czym polegają błędy językowe w tekście	• poprawić błędy językowe	

		błędów językowych • wskazać błędy językowe w tekście			
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*81. Felieton	• zaprezentować cechy i funkcje felietonów • wymienić rodzaje felietonów • zaprezentować etapy tworzenia felietonów	• wskazać cechy stylu publicystycznego w felietonie • omówić kompozycję felietonów	• omówić język i styl felietonów • dokonać analizy języka podanego felietonu	• zredagować felieton	
82. Skarga, zażalenie, reklamacja	• zaprezentować cechy skargi • wymienić etapy pisania skargi • zdefiniować zażalenie • wymienić etapy pisania zażalenia • zdefiniować reklamację • wymienić etapy pisania reklamacji	• dostosować formę tekstu do sytuacji • określić sytuacje, w których można złożyć skargę, zażalenie bądź reklamację	• skorygować podane pismo • przekształcić reklamację w skargę	• zredagować skargę, zażalenie i reklamację	
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
83. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać,	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				podsumowywać i porównywać	
WOJNA I OKUPACJA – O EPOCE					
84. Wojna i okupacja – kontekst historyczno-społeczny	określić ramy czasowe epoki opisać formy represji na obszarach okupowanych przez III Rzeszę	opisać sytuację panującą w okupowanej Polsce scharakteryzować życie codzienne w Generalnym Gubernatorstwie	omówić zjawisko Holokaustu	omówić rolę Polskiego Państwa Podziemnego	wypowiedzieć się na temat specyfiki II wojny światowej w kontekście wcześniejszych konfliktów zbrojnych
85. Sztuka wobec wojny	zaprezentować ograniczenia rozwoju sztuki w czasie II wojny światowej wymienić formy funkcjonowania sztuki w czasie II wojny światowej	omówić wpływ wojny na rozwój sztuki i sytuację artystów	omówić funkcję sztuki okolicznościowej na okupowanych terenach omówić rolę fotografii w czasie II wojny światowej	zinterpretować dzieła sztuki powstałe w okresie wojny i okupacji	omówić sztukę satyryczną okresu wojny i okupacji
WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
86. Historiozoficzna refleksja nad dziejami ludzkości w wierszu <i>Historia</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	wskazać w wierszu elementy związane z militarzami	omówić sposób prezentowania upływającego czasu przez podmiot liryczny wiersza rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	zinterpretować funkcję odwołań do militarnej przeszłości zaprezentować koncepcję dziejów wyłaniającą się z wiersza omówić funkcję zestawienia w wierszu przeszłości i	zinterpretować ostatnią strofę wiersza odnieść zawartą w wierszu historiozoficzną koncepcję dziejów do tradycji literackiej	wyjaśnić, na czym polegają elegijność i dyskursywność wiersza

			teraźniejszości		
87. Tragizm pokolenia Kolumbów w wierszu <i>Pokolenie</i> [Wiatr drzewa spienia...] Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	wskazać motywy arkadyjskie i katastroficzne w pierwszej części wiersza	omówić kompozycję wiersza wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	zinterpretować zestawienie motywów arkadyjskich i katastroficznych w utworze omówić kompozycyjną funkcję paralelizmów w środkowej części wiersza wypowiedzieć się na temat wartości utraconych przez członków pokolenia	zinterpretować znaczenie odwołania do <i>Iliady</i> Homera zinterpretować puentę wiersza	wyjaśnić, na czym polegają deklaratywny i refleksyjny charakter ostatniej strofy wiersza
88. <i>Z głową na karabinie</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – polemika z poezją tyrtejską	wskazać w wierszu elementy przeszłości i teraźniejszości	omówić kompozycję wiersza wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	omówić sposób i funkcje kontrastowego zestawienia przeszłości i teraźniejszości odnieść przedstawiony w wierszu motyw żołnierza do tradycji literackiej	zinterpretować metaforykę tekstu zinterpretować puentę utworu	odnieść problem poruszony w wierszu do różnych tekstów kultury i dokonać analizy porównawczej
89. Dziecko wobec wojny – <i>Elegia o...</i> [chłopcu polskim] Krzysztofa	wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza	omówić kompozycję wiersza rozpoznać środki językowe użyte w	odnieść motyw cierpiącej matki do tradycji literackiej wypowiedzieć się	zinterpretować puentę wiersza	wskazać konteksty kulturowe, w których wykorzystano motyw dziecka wobec wojny

Kamila Baczyńskiego		wierszu i określić ich funkcję • wskazać w wierszu cechy elegii	na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu		
90. Mityzacja miłości w <i>Erotyku</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza • opisać przedstawione w wierszu relacje między kochankami	• wskazać cechy liryki miłosnej w utworze • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać kontekst biograficzny utworu • określić nastrój wiersza i wskazać środki językowe, dzięki którym został osiągnięty	• zinterpretować ostatnią strofę – dedykację	• rozpoznać w wierszach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego elementy tradycji literackiej i kulturowej
91. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
92. Dwie koncepcje poezji w wierszu <i>Wczorajsze</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać w wierszu obszary przeszłości i teraźniejszości	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • scharakteryzować postawę, którą musi przyjąć podmiot liryczny • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki	• omówić rolę kontrastu w wierszu • zaprezentować dwie koncepcje poezji opisane w wierszu • zinterpretować funkcję świata natury przedstawionego w wierszu	• zinterpretować zestawienie przeszłości i teraźniejszości w kontekście historycznym	• zaprezentować tradycje literackie, do których odnosi się podmiot liryczny utworu

		językowe użyte w utworze i określić ich funkcję			
93. Pejzaż zagłady – <i>Widma</i> . <i>Poemat</i> Tadeusza Gajcego (fragmenty)	• określić rodzaj liryki • opisać przestrzeń ukazaną w wierszu	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić funkcje kontrastu zastosowanego w wierszu • wskazać konteksty biblijne i określić ich funkcję • wskazać w utworze elementy ekspresjonizmu i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka w utworze Tadeusza Gajcego • zinterpretować tytuł wiersza	• dokonać analizy wiersza pod kątem łączenia obrazowania poetyckiego z malarskim • omówić motywy infernalne w wierszu w odniesieniu do tradycji kulturowej
94. <i>Żegnając się z matką</i> Tadeusza Gajcego – pełne niepokoju wyznaczenie liryczne	• wskazać adresata lirycznego utworu i określić jego cechy	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić sposób wyrażenia niepokoju w wierszu • opisać rzeczywistość w wierszu skontrastowaną z postacią matki • odnieść zawarty w wierszu obraz matki do tradycji literackiej	• omówić symboliczne znaczenie postaci matki w utworze	• porównać obrazy matek zaprezentowane w różnych tekstach kultury
95. Miłość w czasach apokalipsy – <i>Miłość bez jutra</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać fragmenty świadczące o wojennym kontekście utworu	• wskazać w wierszu cechy liryki miłosnej • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • omówić	• omówić funkcję natury w utworze	• zinterpretować tytuł wiersza	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania

		kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję			
96. Przesłanie poety-żołnierza – <i>Do potomnego</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać fragmenty utworu, w których podmiot liryczny opisuje samego siebie • wymienić wskazówki przekazane potomnym przez podmiot liryczny	• zaprezentować światopogląd podmiotu lirycznego wiersza • przedstawić sposób postrzegania potomnych przez podmiot liryczny utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza w kontekście biografii poety • zdefiniować tragizm pokolenia reprezentowanego przez podmiot liryczny • omówić funkcję zestawienia losów podmiotu lirycznego wiersza z obrazem potomnego	• zinterpretować metaforę wiersza	• zaprezentować wykorzystane przez artystów sposoby opisu własnego umierania
97. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
98. Problem etycznej odpowiedzialności świadków zbrodni w wierszu <i>Campo di Fiori</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • wskazać podobieństwa pomiędzy opisanymi wydarzeniami	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać konteksty historyczne utworu • omówić znaczenie motywu karuzeli dla przekazu wiersza	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • zinterpretować puentę wiersza	• odnosząc się do wybranych tekstów kultury, zaprezentować różne postawy Polaków wobec Zagłady

		• omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza			
99. Pytania o sens sztuki po wojnie – <i>Przedmowa</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• scharakteryzować dwa modele poezji ukryte pod sformułowaniami: <i>mowa prosta</i> i <i>czarodziejstwo słów</i>	• zinterpretować metaforykę utworu • zinterpretować puentę wiersza	• odnosząc się do wybranych kontekstów literackich, wypowiedzieć się na temat zadań artystów po wojnie
100. Dwa obrazy rzeczywistości w <i>Walcu</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać dwa plany czasowe	• omówić kompozycję wiersza • wyjaśnić funkcję klamry kompozycyjnej w utworze • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	• zaprezentować sposób ukazania balu • omówić obrazy poetyckie będące wizjami katastrofy XX w.	• odnieść wykorzystany w wierszu motyw tańca do tradycji literackiej • zinterpretować metaforykę wiersza	• dokonać analizy warstwy brzmieniowej utworu
101. Wyznanie ocalonego – <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• wskazać kontrastowe pojęcia wymienione przez podmiot liryczny	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję wykorzystania kontrastowych pojęć • omówić funkcję powtórzenia wyrazu <i>widziałem</i> • wskazać w wierszu konteksty biblijne i wyjaśnić ich funkcję	• zinterpretować funkcję klamry kompozycyjnej utworu	• dokonać analizy obrazu Pabla Picassa <i>Guernica</i> w kontekście wiersza
102.	• omówić treść	• omówić	• omówić funkcję	• zinterpretować puentę	• dokonać analizy obrazu

Manifestacja żalu w <i>Lamencie</i> Tadeusza Różewicza	wiersza • określić rodzaj liryki • wymienić przedstawione w wierszu atrybuty młodości • wskazać adresata lirycznego wiersza	kompozycję wiersza • wskazać w utworze cechy gatunkowe lamentu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	prezentacji w wierszu atrybutów młodości • omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza • wskazać w utworze nawiązania biblijne i mitologiczne oraz określić ich funkcję	wiersza	Ernsta Ludwiga Kirchnera <i>Autoportret w mundurze żołnierza</i> w kontekście problematyki wiersza
103. Samotność w cierpieniu – <i>Ściana</i> Tadeusza Różewicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić sposób przedstawienia bohaterki utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• odnieść obraz cierpiącej matki do tradycji kulturowej	• omówić symbolikę tytułowej ściany	• podjąć dyskusję na temat samotności w cierpieniu
104. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
105. Człowiek wobec człowieka w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego	• omówić treść tekstu • zaprezentować różne reakcje osób wychodzących z	• omówić kreację narratora tekstu • omówić kreacje bohaterów tekstu • omówić sposób	• omówić konteksty: historyczny i biograficzny • omówić funkcję gwary obozowej w	• wskazać cechy człowieka zlagrowanego • omówić funkcję behawioralnego sposobu opisu bohaterów	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania obozu koncentracyjnego w kulturze

(lektura obowiązkowa)	wagonów	przedstawienia esesmanów	tekście		
106. Człowiek wobec zła w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić zachowania więźniów	• wskazać elementy opisu behawioralnego w prezentacji rzeczywistości obozowej	• wypowiedzieć się na temat relacji kat – ofiara w tekście • wyjaśnić, na czym polega Dekalog odwrócony w rzeczywistości obozowej • omówić sposób przedstawienia w tekście tragizmu więźniów	• dokonać analizy sposobu prowadzenia rozmowy przez więźniów przed przybyciem transportu	• wskazać w tekście fragmenty o charakterze egzystencjalnym, filozoficznym i eschatologicznym oraz określić ich funkcję
107. Kobieta w systemie zbrodni – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • opisać sytuację kobiet w obozie	• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia esesmanek w tekście • omówić kreację narratora utworu	• dokonać analizy języka, za pomocą którego narrator opisuje kobiety	• podjąć dyskusję na temat możliwości oceniania ludzi, którzy znaleźli się w sytuacji granicznej
108. Literatura obozowa jako przestroga – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować, na czym polegał system upokarzania i wykorzystywania kobiet	• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję • omówić sposób kreacji bohaterek utworu	• wskazać fragmenty tekstu, w których narrator stosuje kontrast, i wyjaśnić funkcję tego zabiegu • omówić sposób przedstawienia tragizmu bohaterek	• odczytać dosłowny i metaforyczny sens tytułu tekstu • omówić tragizm więźniów obozów koncentracyjnych, przywołując różne konteksty	• podjąć dyskusję na temat możliwości zachowania godności w sytuacjach granicznych
109. Nawiązania – Jan Józef Szczepański, <i>Przed nieznanym trybunałem</i>	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić funkcje, jakie – według autora eseju – pełniły obozy	• wyjaśnić, dlaczego autor nazywa czyn franciszkanina <i>wstrząsającym</i>	• porównać esej Jana Józefa Szczepańskiego z wierszem <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• wymienić inne osoby, które zasłynęły z bohaterskiej postawy w „czasach pogardy”

(fragментy)		koncentracyjne	<i>przełomem</i>		
110. Nawiązania – Irit Amiel, <i>Spóźniona</i> (wybór)	• omówić treść utworów • wskazać bohaterów wierszy	• omówić kreację bohaterki wiersza <i>Ona</i> • rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat bohaterki wiersza <i>Ona</i> w kontekście utworu Tadeusza Borowskiego <i>Ludzie, którzy szli</i> • omówić funkcję ubioru w wierszu <i>Ona</i>	• zinterpretować tytuł <i>Egzamin z Zagłady</i> • wypowiedzieć się na temat obowiązków przedstawionych w wierszu <i>Egzamin z Zagłady</i>	• zaprezentować kontekst biograficzny twórczości Irit Amiel
111. Nawiązania – Zyta Rudzka, <i>Ślicznotka doktora Józefa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów powieści	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat kreacji Pani Czechny	• omówić stosunek Pani Czechny do siebie i swoich doświadczeń wojennych	• wskazać podobieństwa pomiędzy pensjonariuszami domu pomocy społecznej a więźniami obozu koncentracyjnego	• zaprezentować kontekst historyczny dotyczący Josefa Mengelego
112. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
113. i 114. Rzeczywistość łagrów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • wymienić kolejne elementy systemu opresji w ZSRR • opisać rzeczywistość obozową	• scharakteryzować opisaną w tekście Wielką Przemianę więźnia • omówić funkcje i znaczenie poszczególnych instytucji obozowych • omówić hierarchię panującą w obozie	• zaprezentować obóz jako instytucję wychowawczą • omówić mechanizmy obronne więźniów	• dokonać analizy przedstawionego w tekście stopniowego pozbawiania więźnia człowieczeństwa	• omówić kontekst biograficzny utworu

115. Problematyka moralna <i>Innego świata</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować bohaterów utworu	• omówić relacje pomiędzy więźniami • omówić postawy więźniów, którzy dali się całkowicie upodlić • omówić postawy więźniów, którzy podjęli próbę zachowania człowieczeństwa	• zaprezentować obóz jako system utrzymywania więźniów tuż poniżej granicy człowieczeństwa • porównać sposoby ukazania więźniów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i w utworach Tadeusza Borowskiego	• dokonać analizy procesu reifikacji • zinterpretować rozdział <i>Upadek Paryża</i>	• omówić funkcję literatury w świecie łagrów przedstawionym w <i>Innym świecie</i>
116. <i>Inny świat</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – literatura piękna czy literatura faktu? (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować literaturę faktu • zdefiniować literaturę piękną	• wskazać cechy literatury faktu w utworze • wskazać cechy języka świadczące o przynależności utworu do literatury pięknej • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić znaczenie klamry kompozycyjnej utworu	• wskazać różne płaszczyzny interpretacji tekstu: psychologiczną, polityczną, socjologiczną, filozoficzną, etyczną	• porównać <i>Inny świat</i> ze znanym sobie przykładem literatury faktu
117. Nawiązania – Gieorgij Władimow, <i>Wierny Rusłan. Historia obozowego psa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić relację pomiędzy panem a psem • nazwać emocje Rusłana	• zaprezentować rolę, jaką Rusłan odgrywał w łagrze • opisać świat łagru widziany oczami psa	• zaprezentować Rusłana jako kata i ofiarę • zinterpretować historię Rusłana jako metaforę systemu totalitarnego	• zaprezentować teksty kultury opisujące sowieckie łagry i dokonać ich analizy porównawczej
118. i 119. Historia deformuje, pamięć ocala – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall	• omówić treść tekstu • omówić historie poszczególnych ludzi, na których koncentruje się Marek Edelman	• wskazać w relacji Marka Edelmana wydarzenia istotne z perspektywy historycznej i te pomijane w raportach	• wskazać różnice pomiędzy wielką a małą historią • przedstawić sposób mówienia przez Marka	• wypowiedzieć się na temat sposobu mówienia przez Edelmana o sobie i swojej roli po powstaniu • omówić mechanizm	• wyjaśnić, dlaczego Markowi Edelmanowi zarzucano demitologizację powstania w getcie

(lektura obowiązkowa)	wymienić postacie historyczne, o których jest mowa w tekście		Edelmana o Mordechaju Anielewiczu omówić sposób relacjonowania w tekście wydarzeń i funkcję komentarzy Edelmana	pamięci w kontekście nawracania motywów w tekście	
120. O śmierci, życiu i Panu Bogu – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	omówić powody wybuchu powstania w getcie przedstawione przez Marka Edelmana zaprezentować różne sposoby mówienia o śmierci w tekście	zaprezentować funkcję Marka Edelmana w getcie i omówić jej wpływ na bohatera zaprezentować sposoby postrzegania Boga przez bohaterów tekstu	przedstawić sposób mówienia o życiu w kontekście operacji serca omówić wpływ doświadczeń życiowych człowieka na sposób postrzegania przez niego Boga	zinterpretować znaczenie współistnienia w tekście dwóch płaszczyzn czasowych zinterpretować zakończenie tekstu	omówić obraz Bronisława Wojciecha Linkego <i>El-mole-rachmim</i> w kontekście tekstu
121. Nawiązania – Wojciech Tochman, <i>Jakbyś kamień jadła</i> (fragmenty)	omówić treść fragmentów tekstu	wskazać cechy reportażu w tekście scharakteryzować doktor Ewę Klonowski omówić sposób identyfikacji zwłok	porównać fragmenty reportażu Wojciecha Tochmana ze <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall omówić funkcję przestrzeni, w której jest dokonywana identyfikacja zwłok	dokonać analizy języka relacji	zaprezentować kontekst historyczny reportażu
WOJNA I OKUPACJA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
*123. Tabu językowe	zdefiniować pojęcie <i>tabu</i> wymienić obszary podlegające tabu wyjaśnić, na czym polega tabu językowe wymienić strategię	wyjaśnić, jak zmieniały się zakres i znaczenie tabu wskazać zjawiska wpływające na przemiany tabu	podać przyczyny tabuizacji wskazać relacje pomiędzy tabu a sytuacją komunikacyjną nazwać podane strategie unikania tabu	używać języka zastępczego w celu uniknięcia tabu językowego omówić konsekwencje łamania tabu	wskazać przykłady łamania tabu w mediach i kulturze

	unikania języka nieakceptowanego społecznie				
*124. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
WOJNA I OKUPACJA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*125. Interpretacja porównawcza	• wymienić cechy charakterystyczne interpretacji porównawczej • zaprezentować dwa sposoby porównywania utworów	• wskazać obszary, które trzeba wziąć pod uwagę podczas porównywania utworów • omówić kompozycję interpretacji porównawczej • sporządzić plan odtwórczy interpretacji porównawczej	• wskazać obszary podanych tekstów ważne dla analizy porównawczej • sporządzić plan kompozycyjny analizy porównawczej • ustalić zasadę, według której zestawiono teksty	• dokonać analizy przykładów interpretacji porównawczych • zredagować analizę porównawczą	
WOJNA I OKUPACJA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
126. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff